

Kuntalaisaloite: Icehearts toiminta Lohjalle

493/00.04.01/2023

Sivistyslautakunta 24.04.2024 § 80

Tiina Lehto (suostumus nimen julkaisuun) esittää 27.10.2023 saapuneessa aloitteessa seuraavaa:

”Icehearts toiminta on ennaltaehkäisevää lastensuojelutyötä joukkueurheilun parissa.

Ehdotetaan Lohjan kaupungille yhteistyötä ja neuvotteluja Icehearts ry:n kanssa toiminnan aloittamisesta.

Icehearts on enemmän kuin urheilujoukkue
Icehearts on varhaisen puuttumisen toimintamalli lapsen ja perheen hyväksi sekä sosiaalityön, koulun ja vapaa-ajan tueksi.

Toimintamallin avulla ennaltaehkäistään osattomuutta ja syrjäytymistä sekä kohennetaan inhimillistä hyvinvointia.

Iceheartsissa on sekä tyttöjen että poikien joukkueita, joissa kasvattaja käyttää työkalunaan joukkueurheilua.

Icehearts-toimintamalli on osoittautunut toimivaksi erityisesti syrjäytymisvaarassa olevien poikien kanssa työskentelyyn sekä miesten kutsumiseen mukaan sosiaali- ja kasvatustyön tekemiseen. Suuri osa mukaan valittavista pojista tulee perheistä, joissa miehen rooli kasvattajana on vähäinen.

Syrjäytymisvaarassa olevien tyttöjen kohdalla Icehearts-toimintamalli on poikkeuksellinen ja hyvin toimiva – se kutsuu vetäytyvät sekä passiivis-aggressiiviset tytöt yhteisöön – joukkueeseen ja antaa tytöille roolimallin aktiivisesta, itseään kunnioittavasta naisesta, joka toimii tasa-arvoisena poikien ja miesten kanssa, eikä suostu alistaiseen, helposti hyväksikäytettävään asemaan.

Icehearts on tutkitusti vaikuttava työväline, tuki ja yhteistyökumppani kunnan peruspalveluille lasten kanssa tehtävässä työssä.

Lisätiedot

Terveiden ja hyvinvoinnin laitos käynnisti vuonna 2015 kaksiosaisen tutkimushankkeen, jossa tarkastellaan Icehearts -toiminnassa mukana olevia lapsia ja nuoria. Seurantatutkimuksessa kerätään tietoa 13 vuoden ajan Icehearts-joukkueissa mukana olevista lapsista sekä samanikäisistä verrokkilapsista. Tietoa kerätään toistuvasti lapsilta, vanhemmilta, opettajilta ja Icehearts-kasvattajilta. Icehearts on lisäksi yhteistyössä THL:n, kuntien ja SITRA:n mittaristoja hyödyntäen työstänyt toiminnan kustannusvaikutuksen mittaristoja. Näiden perusteella voidaan todeta Icehearts-toiminnan olevan kustannusvaikuttavuudeltaan tehokas toimintamalli, joka ehkäisee erityispalveluiden tarvetta. Toimintamallin avulla ehkäistään osattomuutta, kohennetaan inhimillistä hyvinvointia ja tuotetaan yhteiskunnalle selvää säästöä. THL:n tutkimustuloksia on julkaistu: <https://www.julkari.fi/handle/10024/135153>
<https://www.julkari.fi/handle/10024/139258>

<https://www.julkari.fi/handle/10024/137198>

<https://www.nuorisotutkimusseura.fi/julkaisut/verkkokauppa/kirjat/1948-poikatutkimus> KTT on laskenut Sitran mallin ja kohortti -87 aineiston pohjalta Icehearts-joukkueen kustannusvaikuttavuutta. Joukkueen toiminta ja tuki pojille säästi yhteiskunnan varoja pelkästään sosiaalityön kuluissa 857 000 €. Toiminnan avulla NEET-nuorten määrä puolitettiin. NEET-nuorten vähentämisen tuotto-odotus yhteiskunnalle on 1,9 milj. €. Näiden laskelmien mukaan yhden joukkueen säästö yhteiskunnalle on liki 3 miljoonaa euroa. Tuloksesta on vähennetty toiminnan kustannukset 12 x 50 000 €, joka pitää sisällään kasvattajan henkilöstökulut ja toiminnan kuluja. Laskelma on ”minimiario”. Todellisuudessa vaikuttavuus on todennäköisesti suurempi, koska laskelmasta puuttuu isoista kulueristä ainakin rikollisuus ja tulopuolelta kulutusverot. Lisäksi, jos toimintamallin avulla saadaan syrjäytymisen periytyminen katkaistua, kustannusvaikuttavuus moninkertaistuu. Iceheartsin kuntakumppanina tuet alueesi lasten ja nuorten hyvinvointia selkeällä ja tutkitusti vaikuttavalla tavalla. Toimintamme parantaa alueellista hyvinvointia ja tuo kunnallesi selvää taloudellista säästöä. Kuntakumppanuus kanssamme on investointi kuntasi parempaan talouteen sekä lasten ja nuorten sekä koulujen hyvinvointiin. Kuntatoimijoille tehdyn kyselyn perusteella kunnan toimijat ovat olleet erittäin tyytyväisiä toimintaamme: 95% kuntavastaajista oli sitä mieltä, että Icehearts täydentää kunnan peruspalveluita ja on alueella erittäin tarpeellinen. Yhden Icehearts-joukkueen kustannukset kunnalle ovat 50 000 euroa vuodessa ja kyse on avustuksesta järjestölähtöiselle ja yleishyödylliselle yhteisölle. Avustuksesta solmitaan kumppanuussopimus, jossa toimintamallin pitkäkestoinen elinkaari huomioidaan eli tavoitteena on 12 vuoden yhteistyö. Toiminnan käynnistämisen reunaehdonamme on, että kunta sitoutuu vähintään kahden joukkueen käynnistämiseen, joka mahdollistaa työparityöskentelyn ja sisäisen tuen toiminnalle. Näin ollen kyse on 100 000 euron vuosikustannuksesta. Kunnan näkökulmasta kyse on taloudellisesti merkittävästä satsauksesta, joskin summa on varsin pieni verrattuna korjaavien palveluiden kustannuksiin, joita toiminnalla pyritään ehkäisemään. Toiminnan kannalta tärkeää on, että kunta laaja-alaisesti sitoutuu Icehearts-toimintaan. Alussa tämä tarkoittaa mahdollisimman kattavaa yhteistä keskustelua kunnan johdon ja virkahenkilöiden kanssa. Lähde : www.icehearts.fi”

Icehearts-toiminnassa kasvatuksen välineenä käytetään harrastamista ja joukkueurheilua. Toiminnassa Icehearts-ryhmää kutsutaan joukkueeksi ja joukkueet kootaan 6-12 -vuotiaista. Joukkueet harrastavat monipuolisesti liikuntaa, kulttuuria ja muita lasten toivomia harrastuksia. Icehearts-joukkueet harrastavat ja harjoittelevat koulupäivän jälkeen. Joukkueen kasvattaja tukee myös lapsen perhettä arjessa. Kasvattaja osallistuu tarvittaessa lasta koskeviin palavereihin ja tukee huoltajaa kasvatuskysymyksissä.

Kunnan näkökulmasta kyse on taloudellisesti merkittävästä satsauksesta. Avustuksesta solmitaan kumppanuussopimus, jossa toimintamallin pitkäkestoinen elinkaari huomioidaan eli tavoitteena on 12 vuoden yhteistyö. Toiminnan käynnistämisen reunaehtona on, että kunta sitoutuu vähintään kahden joukkueen käynnistämiseen, joka mahdollistaa työparityöskentelyn ja sisäisen tuen toiminnalle. Yhden joukkueen kustannukset ovat noin 60 000 euroa vuodessa. Näin ollen kyse on 120 000 euron vuosikustannuksesta.

Lohjalla on käytössä Lohjan harrastamisen -toimintamalli, joka tuottaa vastaavanlaista toimintaa lohjalaisille lapsille ja nuorille. Myös koulunuorisotyö on osoittautunut erittäin tehokkaaksi toimintamalliksi koulussa tapahtuvana tukimuotona. Koska nämä toimintamallit ovat

lohjalaisten lasten ja nuorten kehittämistyön uusia kohteita, on järkevää keskittyä ko. mallien toiminnan suunnitteluun, kehittämiseen ja toteuttamiseen. Toimintavolyymiltaan nämä kaksi toimintamallia ovat huomattavasti enemmän lapsia ja nuoria tavoittavampia.

Lisätiedot Nuorisotyön päällikkö Merja Hukkanen, merja.hukkanen@lohja.fi

Esittelijä Sivistysjohtaja, kasvu ja oppiminen Lehmus Juha-Pekka

Päätösehdotus Sivistyslautakunta päättää

1) merkitä aloitteen tiedokseen,

2) esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että Lohjan kaupunki ei aloita yhteistyötä ja neuvotteluja Icehearts-toiminnan aloittamiseksi Lohjalla, sekä

3) esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen valtuustolle, että aloite on loppuun käsitelty.

Päätös Sivistyslautakunta päätti esityksen mukaan.

Täytäntöönpano Kaupunginhallituksen esityslistalle

Kaupunginhallitus 27.05.2024 § 210

Lisätiedot Nuorisotyön päällikkö Merja Hukkanen, merja.hukkanen@lohja.fi

Esittelijä Kaupunginjohtaja Perämäki Pasi

Päätösesitys Kaupunginhallitus päättää tehdä kaupunginvaltuustolle seuraavan päätösesityksen:

Valtuusto päättää

1. että Lohjan kaupunki ei aloita yhteistyötä ja neuvotteluja Icehearts-toiminnan aloittamiseksi Lohjalla

2. merkitä aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös Kaupunginhallitus päätti esityksen mukaan.

Täytäntöönpano Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto 19.06.2024 § 78

Lisätiedot Nuorisotyön päällikkö Merja Hukkanen, merja.hukkanen@lohja.fi

Päätösesitys Valtuusto päättää

1. että Lohjan kaupunki ei aloita yhteistyötä ja neuvotteluja Icehearts-toiminnan aloittamiseksi Lohjalla

2. merkitä aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Valtuusto päätti esityksen mukaan.

Täytäntöönpano

ote aloitteen tekijä
tiedoksi nuorisotyön päällikkö Hukkanen
merkitään aloiteluetteloon
